

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 – 2014

Dokument ze zasedání

A7-0235/2012

16. 7. 2012

ZPRÁVA

o úloze žen v ekologickém hospodářství
(2012/2035(INI))

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

Zpravodaj: Mikael Gustafsson

OBSAH

	strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	13
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	17

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o úloze žen v ekologickém hospodářství

(2012/2035(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy o Evropské unii (SEU) a na článek 8 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na článek 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. června 2011 s názvem „Rio+20: Na cestě k zelené ekonomice a lepší správě“ (COM(2011)0363),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. března 2011 s názvem „Plán přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050“ (COM(2011)0112),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. února 2011 s názvem „Pokrok v oblasti rovnosti žen a mužů – Výroční zpráva za rok 2010“ (SEC(2010)0193),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 21. září 2010 s názvem „Strategie rovnosti žen a mužů 2010–2015“ (COM(2010)0491),
- s ohledem na čtvrtou světovou konferenci o ženách, která se konala v září 1995 v Pekingu, na deklaraci a akční platformu přijaté v Pekingu a na následné závěrečné dokumenty přijaté dne 9. června 2000, 11. března 2005 a 2. března 2010 při příležitosti mimořádných zasedání OSN Peking+5, Peking+10 a Peking +15, které se týkají dalších opatření a iniciativ pro provádění Pekingské deklarace a akční platformy,
- s ohledem na Úmluvu OSN ze dne 18. prosince 1979 o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW),
- s ohledem na zprávu Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2012 s názvem „Přezkoumání provádění oblasti K Pekingské akční platformy v EU: Ženy a životní prostředí se zvláštním zaměřením na rovnost pohlaví a změnu klimatu“ (Review of the Implementation in the EU of Area K of the Beijing Platform for Action: Women and the Environment Gender Equality and Climate Change),
- s ohledem na zprávu, kterou společně vydaly Program OSN pro životní prostředí (UNEP), Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD) a Kancelář vysokého představitele OSN pro nejméně rozvinuté státy, vnitrozemské rozvíjející se státy a malé ostrovní rozvíjející se státy (UN-OHRLLS) s názvem „Proč je ekologické hospodářství důležité pro nejméně rozvinuté státy“ (Why a Green Economy Matters for the Least Developed Countries)¹, jež byla vypracována pro čtvrtou konferenci OSN o nejméně rozvinutých

¹ http://unctad.org/en/Docs/unep_unctad_un-ohrlls_en.pdf.

státech konanou v květnu 2011,

- s ohledem na zprávu Programu OSN pro životní prostředí ze září 2008 s názvem „Ekologická pracovní místa: důstojná práce v trvale udržitelném nízkouhlíkovém světě (Green Jobs: Towards Decent Work in a Sustainable, Low-Carbon World)¹,
- s ohledem na zprávu orgánu OSN pro rovnost pohlaví a posílení postavení žen (OSN Ženy) ze dne 1. listopadu 2011 s názvem „Důležitost rovnosti pohlaví a posílení postavení žen v oblasti trvale udržitelného rozvoje (The Centrality of Gender Equality and the Empowerment of Women for Sustainable Development)², vypracovanou k předpokládanému závěrečnému dokumentu z konference OSN o trvale udržitelném rozvoji (Rio+20), která se bude konat v roce 2012,
- s ohledem na shrnutí stanoviska hlavního uskupení žen ze dne 1. listopadu 2011 v souvislosti s konferencí Rio+20³,
- s ohledem na stanovisko hlavního uskupení žen z března 2011 v rámci přípravy na konferenci OSN o trvale udržitelném rozvoji, která se bude konat v roce 2012, s názvem „Genderové hledisko v oblasti ekologického hospodářství (A Gender Perspective on the Green Economy)⁴,
- s ohledem na uveřejnění oficiální zprávy vlády (Stockholm, Švédsko) z roku 2005 s názvem *Auta, steaky, obydlí: trvale udržitelné náklady – inteligentnější model spotřeby (Bilen, Biffen, Bostaden: Hållbara laster – smartare konsumtion)*⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. dubna 2012 o ženách a změně klimatu⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2012 o ženách v politickém rozhodovacím procesu – kvalita a rovnost⁷,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2012 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii – 2011⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. září 2011 o vypracování společného postoje EU před zahájením konference Organizace Spojených národů o trvale udržitelném rozvoji (Rio+20)⁹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. září 2010 o rozvíjení potenciálu k tvorbě pracovních

¹ http://www.unep.org/labour_environment/features/greenjobs-report.asp.

² <http://www.unwomen.org/wp-content/uploads/2011/11/Rio+20-UN-Women-Contribution-to-the-Outcome-Document.pdf>.

³ http://www.womenrio20.org/Women's_MG_Rio+20_Summary.pdf.

⁴ <http://www.wecf.eu/download/2011/March/greeneconomyMARCH6docx.pdf>.

⁵ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/04/59/80/4edc363a.pdf>.

⁶ Přijaté texty, P7_TA(2012)0145.

⁷ Přijaté texty, P7_TA(2012)0070.

⁸ Přijaté texty, P7_TA(2012)0069.

⁹ Přijaté texty, P7_TA(2011)0430.

příležitostí v novém udržitelném hospodářství¹ ,

- s ohledem na své usnesení ze dne 17. června 2010 o genderových aspektech poklesu hospodářství a finanční krize² ,
 - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A7-0235/2012),
- A. vzhledem k tomu, že ekologické hospodářství lze vymezit jako trvale udržitelné hospodářství, čímž se rozumí sociální a ekologická udržitelnost; vzhledem k tomu, že sociální udržitelnost znamená společenský řád založený na rovnosti a sociální spravedlnosti bez ohledu na pohlaví, etnický původ, barvu pleti, náboženské vyznání, sexuální orientaci, zdravotní postižení či politické smýšlení;
- B. vzhledem k tomu, že změna klimatu a ztráta biologické rozmanitosti ohrožují životní podmínky žen a mužů, jejich blahobyt a prosperitu; zachování ekosystémů tedy představuje základní pilíř zeleného hospodářství; současná generace nemůže nechat řešení současných environmentálních problémů na příštích generacích; vzhledem k tomu, že ekologická udržitelnost zahrnuje užívání, zachování a posílení zdrojů společenství, aby byly zachovány pro život nezbytné ekologické procesy, a bylo tak možné nyní i do budoucna zvýšit celkovou kvalitu života;
- C. vzhledem k tomu, že kvůli své genderové roli nemají ženy vliv na životní prostředí ve stejné míře jako muži a vzhledem k tomu, že v mnoha zemích je přístup žen ke zdrojům a možnostem, jak tuto situaci zvládnout a přizpůsobit se jí, z důvodu strukturálních norem a diskriminace omezený;
- D. vzhledem k tomu, že politika související se životním prostředím má přímý vliv na zdraví a socioekonomickou situaci osob, a vzhledem k tomu, že nerovnost mezi pohlavími společně s nedostatečným zohledněním rozdílné hospodářské a sociální situace a potřeb žen znamená, že na ženy má nepoměrně větší dopad zhoršování kvality životního prostředí a nedostatečné politiky v této oblasti;
- E. vzhledem k tomu, že některé členské státy stále podceňují a přehlížejí úlohu žen v ekologickém hospodářství, což vede v mnoha směrech k diskriminaci týkající se ztráty výhod, jako je sociální ochrana, zdravotní pojištění, právo na odpovídající platy a důchody;
- F. vzhledem k tomu, že důsledky změny klimatu a narušení ekosystému nejvíce postihnou nejchudší osoby, z nichž ženy podle odhadů tvoří až 70 %;
- G. vzhledem k tomu, že je nevyhnutelný přechod na ekologické hospodářství s cílem snížit zatížení životního prostředí, zvýšit sociální spravedlnost a vytvořit společnost, ve které mají ženy a muži stejná práva a příležitosti;
- H. vzhledem k tomu, že přechodem k ekologickému hospodářství často pro ženy vyvstávají

¹ Úř. věst. C 308 E, 20.10.2011, s. 6–18.

² Úř. věst. C 236 E, 20.10.2011, s. 79–86.

určité problémy týkající se jejich zapojení do trhu s ekologickými pracovními místy, protože ženy často nemají dostatečné technologické školení nutné pro práci na odborných pozicích v ekologickém hospodářství;

- I. vzhledem k tomu, že ženy jsou jednoznačně nedostatečně zastoupeny jak v rámci jednání o životním prostředí a rozpočtu, tak při přijímání rozhodnutí o přechodu na ekologické hospodářství;
- J. vzhledem k tomu, že vzorce chování spotřebitelů a modely jejich životního stylu mají značný vliv na životní prostředí a klima; rozmanitost vzorců chování spotřebitelů, například pokud jde o potraviny a dopravu, jsou z dlouhodobého hlediska neudržitelné, zejména pokud bereme v úvahu skutečnost, že všechny ženy a všichni muži na Zemi mají právo žít v dobrých životních podmínkách;
- K. vzhledem k tomu, že vzorce spotřebitelského chování žen a mužů se liší; ženy mají v porovnání s muži menší spotřebu, a to bez ohledu na jejich sociálně-ekonomickou situaci, přitom však volbou určitých modelů spotřeby, jako je například jíst méně masa, méně jezdit automobilem či účinněji využívat energii, projevují větší odhodlání podniknout kroky s cílem zachovat životní prostředí;
- L. vzhledem k tomu, že v důsledku současné struktury rozdělení moci podle pohlaví ženy nemají stejnou moc a přístup k dopravnímu systému jako muži; vzhledem k tomu, že v zájmu zlepšení dopravních možností pro ženy je nutné zavést efektivnější způsoby veřejné dopravy, vybudovat více cest pro chodce a cyklistických stezek a rovněž zkrátit vzdálenosti k poskytovaným službám, rozvíjet a zlepšovat znalosti a inovace týkající se dopravy šetrné k životnímu prostředí;
- M. vzhledem k tomu, že ženy jsou značně zranitelné vůči dopadům rizik spojených se životním prostředím a se změnou klimatu, neboť mají nižší socioekonomické postavení než muži, vykonávají ve větší míře povinnosti v domácnosti, které jsou nerovnoměrně rozděleny, a jsou vystaveny riziku násilí v případě konfliktů, které vznikají či jsou vystupňovány z důvodu nedostatečných přírodních zdrojů;
- N. vzhledem k tomu, že ženy se musejí v plné míře spolupodílet na vytváření a provádění ekologického hospodářství, jakož i přijímat rozhodnutí v této oblasti; zkušenosti s jejich podílením se na různých opatřeních jsou dobré a jejich účast přináší výsledky, jako je například lepší řízení katastrof, zvýšení biologické rozmanitosti, zvýšení potravinové bezpečnosti, zabránění dezertifikaci a ochrana lesů;
- O. vzhledem k tomu, že není k dispozici dostatek komplexních srovnávacích údajů týkajících se dopadu ekologického hospodářství na trh práce;

OBECNÉ INFORMACE

- 1. zdůrazňuje potřebu přeorientovat společnost na ekologické hospodářství, kde ekologické hledisko úzce souvisí se sociální udržitelností, jako je větší rovnost a sociální spravedlnost;

2. konstatuje, že mezi zvláště důležité prvky ekologického hospodářství patří ekosystém, spotřeba, potraviny, růst, doprava, energetika a oblast dobrých životních podmínek;
3. vyjadřuje politování nad tím, že sdělení Komise orgánům a výborům EU s názvem Rio+20: Na cestě k zelené ekonomice a lepší správě zcela opomíjí genderové hledisko;
4. vyzývá Komisi a členské státy, aby při plánování, provádění a posuzování strategií, programů a rozpočtových projektů v oblasti životního prostředí a klimatu shromáždily údaje rozčleněné podle věku a pohlaví; bez statistických údajů je těžší prosadit důležitá opatření na zvýšení rovnosti;
5. vyjadřuje politování nad tím, že do politik a programů udržitelného rozvoje není dostatečně začleněna problematika a genderové hledisko; připomíná, že pokud politiky v oblasti životního prostředí nezačleňují genderové hledisko, zvyšuje se tím nerovnost mezi pohlavími; vyzývá Komisi a členské státy, aby na mezinárodní, vnitrostátní i regionální úrovni zavedly mechanismus systematického přihlížení k rovnosti mezi pohlavími pro posouzení politik v oblasti životního prostředí;
6. vyzývá Komisi, aby podnítila výzkum v oblasti genderového hlediska a ekologického hospodářství a také v oblasti zapojení žen do rozvoje ekologických inovací, služeb a produktů;
7. vyzývá Komisi a členské státy, aby podpořily a propagovaly výzkum a studie věnované konkrétně tomu, jaký vliv bude mít přechod k zelenému hospodářství na ženy a muže v různých odvětvích a jaká je úloha žen při podpoře tohoto přechodu; vyzývá Komisi a členské státy, aby genderové hledisko začlenily do studií o ochraně životního prostředí a o hodnocení dopadu na životní prostředí;
8. uznává, že je naléhavě třeba dohodnout se na společné definici ekologického hospodářství na základě pilířů sociální i ekologické udržitelnosti na mezinárodní úrovni; zdůrazňuje, že při stanovování účelu a cílů zeleného hospodářství musí hrát významnou úlohu občanské společnosti, především sociální hnutí, organizace pro životní prostředí a organizace pro lidská práva;
9. žádá Komisi, aby systematicky začleňovala hledisko rovnosti mezi pohlavími do definic, provádění i sledování politik v oblasti životního prostředí na všech úrovních, včetně místního a regionálního rozvoje a výzkumných činností; žádá Komisi, aby využívala a podporovala propagaci systematického přihlížení k rovnosti mezi pohlavími jako nástroje řádné správy;
10. žádá Komisi, aby rovnost mezi pohlavími prosazovala jako klíčové téma při vytváření budoucích nařízení a programů pro strukturální fondy EU (Evropský sociální fond – ESF), Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a pro Společnou zemědělskou politiku a při jednání o nich, především v rámci opatření týkajících se přechodu k ekologickému hospodářství;
11. konstatuje, že je možné používat obnovitelnou energii ve vzdálených a izolovaných oblastech bez elektřiny, což přispívá k výrobě energie, která nezpůsobuje znečištění; vyzývá proto členské státy, aby vytvořily nástroje na využívání obnovitelné energie a

energie šetrné k životnímu prostředí a využily k tomu Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropského sociálního fondu (ESF); dále podporuje více inovací a větší zapojení žen i mužů například v oblasti rozvoje energie, staveb a energie, které jsou obnovitelné a šetrné k životnímu prostředí;

12. vyzývá Komisi, aby prostřednictvím informačních kampaní zvyšovala informovanost o důležitosti přechodu na ekologické hospodářství a o pozitivních dopadech politik v oblasti životního prostředí, které zohledňují genderové aspekty;

Trvale udržitelná spotřeba

13. vyzývá Komisi a členské státy, aby začlenily cíl rovnosti do všech oblastí politiky, které souvisí se životním prostředím, a zavedly ho na všech úrovních hospodářského rozhodování; tyto cíle je třeba prosazovat po dohodě s občanskou společností;
14. naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby začaly používat nový ukazatel růstu zohledňující sociální otázky a otázky klimatu, který zahrnuje neekonomická hlediska týkající se dobrých životních podmínek a je primárně zaměřen na problematiku udržitelného rozvoje, jako je rovnost mezi pohlavími, omezení chudoby a snížení emisí skleníkových plynů;
15. konstatuje, že opatření na splnění oprávněných požadavků osob, týkající se bydlení, potravin, energie a pracovních příležitostí, je zapotřebí uskutečňovat tak, aby se zachoval ekosystém a omezila se změna klimatu a aby byly přírodní zdroje využívány způsobem, který je v souladu s lidskými právy a vede k větší rovnosti a přidělování na základě zásad environmentální spravedlnosti;
16. zdůrazňuje, že je důležité dětem a vnoučatům zabezpečit dobré životní podmínky, a proto je nevyhnutelné, aby hospodářský rozvoj vyhovoval současným požadavkům a zároveň neohrozil potřeby příštích generací;
17. zdůrazňuje, že HDP je ukazatelem produkce, nikoli environmentální udržitelnosti, účinného využívání zdrojů, sociálního začleňování či všeobecného rozvoje společnosti; požaduje, aby byly předloženy nové, jasné a měřitelné ukazatele, které zohledňují změnu klimatu, biologickou rozmanitost, účinné využívání zdrojů a sociální spravedlnost;
18. vyzývá členské státy, aby přijaly fiskální opatření, která povedou k ekologickému hospodářství, a to zčásti stanovením ceny za dopad na životní prostředí a zčásti investováním do podpory ekologických inovací a trvale udržitelného systému infrastruktury;
19. domnívá se, že veřejné prostředky EU by se měly v mnohem větší míře použít na udržitelné veřejné statky;
20. žádá, aby byly stanoveny podmínky, například aby poskytování dotací EU bylo vyhrazeno pro činnosti ve prospěch životního prostředí a sociální udržitelnosti;

Trvale udržitelná doprava

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily trvale udržitelné dopravní systémy, které berou stejný ohled na potřeby žen a mužů, pokud jde o dopravu, a které mají zároveň malý dopad na životní prostředí;
22. 14a. žádá Komisi, aby financování výzkumu, jež je nezbytnou pákou, zaměřila na projekty v oblasti inovativní a udržitelné dopravy;
23. vyzývá členské státy, aby omezily dopad odvětví dopravy na životní prostředí a oblast energetiky a zároveň podpořily rovnost prostřednictvím opatření na zvýšení přístupu k informačním technologiím a opatření v oblasti územního plánování s cílem zefektivnit dopravu;
24. vyzývá Komisi a členské státy, aby v dopravě zavedly hierarchii, jež bude jasně určovat, které druhy dopravy se mají v zájmu dosažení všeobecných cílů v oblasti životního prostředí a dopravu upřednostnit;
25. žádá, aby byly před vypracováním jakékoli hierarchie prostředků dopravy shromážděny statistické údaje, aby byl změřen vliv soukromých prostředků i prostředků veřejné dopravy na životní prostředí s přihlédnutím k odlišnostem jednotlivých místních situací, a žádá úřady veřejné správy, aby šly v tomto směru příkladem;
26. žádá členské státy, aby do kontrol veřejných financí, které provádí auditní orgány, začlenily, jaký vliv má využívání dopravy ze strany příslušných kontrolních orgánů;
27. žádá, aby členské státy podporovaly práci na dálku prostřednictvím sociálních a finančních pobídek a stanovením ochranného legislativního rámce pro zaměstnance;
28. vyzývá členské státy, aby značně posílily místní veřejnou dopravu zvýšením kvality a kvantity služeb veřejné dopravy, zlepšením bezpečnosti, pohodlí a fyzické přístupnosti dopravních prostředků a zařízení a zřízením integrovaných a doplňkových dopravních systémů i v menších městech a venkovských oblastech, a tím zlepšit možnosti žen, postižených osob a starších občanů přemísťovat se, čímž by došlo k většímu sociálnímu začlenění a zlepšení jejich životních podmínek;
29. zdůrazňuje, že při investování do trvale udržitelného systému dopravy je nevyhnutelné vzít v úvahu to, že ženy a muži vnímají veřejné prostředí rozdílně a jejich vnímání se zakládá na odlišných posouzeních rizika, což znamená, že bezpečné prostředí musí být v této oblasti prioritou, a to pro ženy i pro muže;

Oblast dobrých životních podmínek a ekologická pracovní místa

30. shledává, že ekologická pracovní místa, například v zemědělství, energetice, dopravě, výzkumu, technologiích, IT, stavebnictví a v odpadovém hospodářství, mají pro ekologické hospodářství velký význam;
31. vyzývá členské státy, aby podporovaly podnikání žen v oblasti ekologického hospodářství, aby se jim k němu usnadnil přístup prostřednictvím šíření informací a pořádáním přípravných seminářů a díky opatřením na dosažení rovnováhy mezi soukromým a pracovním životem; vyzývá členské státy, aby podporovaly podnikání žen v

oblasti ekologického hospodářství, rozvoje ochrany životního prostředí a technologií šetrných k životnímu prostředí, například v odvětvích jako je obnovitelná energie, zemědělství a cestovního ruchu a v rozvíjení ekologických inovací, zejména v odvětví služeb; poznamenává, že obnovitelná energie může vést k vytvoření nových pracovních příležitostí pro ženy podnikatelky v oblastech s obzvláště vysokou úrovní nezaměstnanosti žen;

32. žádá členské státy, aby ženám zajistily vhodné pracovní podmínky a poskytly jim přístup k důstojným standardům zdravotnických služeb, vzdělávání a bydlení a aby výrazně přispěly k sociálnímu dialogu s cílem podpořit přechod k novým ekologickým pracovním místům;
33. poznamenává, že udržitelné hospodářství znamená „zelenou pro všechny“, tedy vznik důstojných pracovních míst a udržitelných společenství a možnost spravedlivějšího rozdělení bohatství;
34. konstatuje, že v rámci ekologického hospodářství nejsou důležitá jen ekologická pracovní místa, ale všechna pracovní místa, která mají být jen malý negativní vliv na životní prostředí; konstatuje, že taková pracovní místa se nacházejí v soukromém sektoru služeb, ale i v odvětví sociálních služeb, jako je například školství a sociální péče;
35. vyzývá členské státy, aby ženám zabezpečily rovnou účast na politickém rozhodování, v orgánech a institucích volených vládou, které se zabývají definováním, plánováním a prováděním politik v oblasti životního prostředí, energetiky a ekologickými pracovními místy, a aby bylo začleněno hledisko pohlaví; vyzývá členské státy, aby v oblasti ekologických pracovních míst jmenovaly větší počet žen na vedoucí pozice a do správních rad; zdůrazňuje, že pokud to není možné dobrovolnou cestou, je nevyhnutelné přijmou cílená opatření na posílení rovnosti a demokracie, jako je například zavedení kvót či jiných metod;
36. poukazuje na to, že ekologická přeměna hospodářství a přechod na nízkouhlíkové hospodářství vytvoří obrovskou poptávku po kvalifikovaných pracovnících; odkazuje na skutečnost, že ženy jsou nedostatečně zastoupeny na pracovních pozicích v odvětví obnovitelné energie, zejména na vědeckých a vysoce technických pozicích; zdůrazňuje proto, že je zvláště důležité, aby členské státy vypracovaly akční plány s cílem podpořit ženy, aby si více vybíraly vzdělání v oborech, jako je inženýrství, přírodní vědy, IT a další obory vyspělé technologie, kde bude v budoucnu velký počet ekologických pracovních míst;
37. vyzývá členské státy, aby uplatňovaly a rozvíjely metody podněcování žen k tomu, aby se rozhodovaly vzdělávat se a pracovat v odvětví životního prostředí, dopravy a energetiky, a tvrdě tak bojovaly proti stereotypnímu vyhazování pracovních míst v oblasti vědy mužům;
38. konstatuje, že je třeba podpořit a podnítit přístup žen k mikroúvěrům pro malé podniky;
39. vyzývá členské státy, aby uplatňovaly a rozvíjely metody podněcování mužů k tomu, aby se rozhodovali vzdělávat se a pracovat v odvětví, která mají malý negativní vliv na životní prostředí v oblasti sociálních služeb;

40. vyzývá členské státy, aby prostřednictvím programů Evropské unie, jako Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropský sociální fond (ESF), vyvinuly kurzy odborné přípravy, jejichž cílem bude usnadnit ženám přístup k novým ekologickým pracovním místům vznikajícím technologiím s nízkým dopadem na životní prostředí, a to v soukromém i veřejném sektoru; naléhavě vyzývá Radu, Komisi a členské státy, aby zajistily větší účast pracujících žen ve školicích programech a projektech zaměřených na přechod k ekologickému hospodářství, např. v odvětví obnovitelné energie či na vědeckých a vysoce technických pozicích, a aby se zaměřila to, aby žena díky vzdělávání a odborné přípravě získaly nezbytné schopnosti a kvalifikaci a mohly rovným způsobem konkurovat mužům v zaměstnání a v osobním profesním růstu; konstatuje, že muži mají snadnější přístup k pokročilejším zemědělským výrobním prostředkům a obchodním technologiím, které jsou nutné pro získání vysoce kvalifikovaných pozic v ekologickém hospodářství;
41. konstatuje, že aby se ženy mohly podílet na ekologickém hospodářství za stejných podmínek jako muži, je potřeba vybudovat zařízení péče o děti a domovy důchodců, ženy i muži musí mít příležitost sladit pracovní a soukromý život a musí být zajištěna práva týkající se sexuálního a reprodukčního zdraví; poukazuje na to, že politiky a nařízení by se měly zaměřit na podporu sociální bezpečnosti, plánování rodiny a péče o děti, jelikož ženy budou moci přispět svými odbornými znalostmi a rovným dílem se tak podílet na rozvoji ekologického hospodářství, pouze pokud společnost tyto požadavky zajistí;
42. zdůrazňuje, že ekologizace hospodářství se začala považovat za prostředek podpory hospodářského rozvoje, především v situaci hospodářské krize a strategie EU 2020; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly snahy o ekologické hospodářství pobídkami investic do ekologických inovací a programů, které podporují ekologické inovace a ekologická pracovní místa a zaměřují se na ty, kteří je nejvíce potřebují; trvá na tom, že hledisko pohlaví je zásadní, aby nedocházelo k nerovnostem mezi muži a ženami;
43. žádá Komisi a členské státy, aby shromáždily a zanalyzovaly údaje rozčleněné podle pohlaví týkající se rozdělení finančních zdrojů ve vztahu k odvětvím rozděleným podle pohlaví a k ekologickým inovacím a aby vypracovaly ukazatele na zjištění, jaké různé dopady může mít ekologické hospodářství na územní a sociální soudržnost; žádá Komisi a členské státy, aby vypracovaly strategickou orientaci a soubor nástrojů, aby bylo možné účinně reagovat na možné změny v úrovni zaměstnanosti a struktuře trhu práce;

Udržitelná politika v mezinárodních vztazích

44. očekává, že přechod na širší a udržitelnější hospodářské ukazatele dokonce i v rozvojové politice bude vést k většímu zaměření se na sociální a environmentální cíle v rozvojových zemích a že specifické politiky a nařízení zajistí majetková práva žen a kontrolu přírodních zdrojů; zdůrazňuje potřebu podporovat přístup žen k těmto službám a novým technologiím, jež jsou nutné pro řízení a provoz mechanismů výroby energií, vody, podniků a zemědělské výroby; zdůrazňuje, že je třeba, aby se ženy více zapojily do vedoucích pozic podniků a organizací;
45. žádá Komisi, aby plně uznala a řešila nejružnější dopady zhoršování životního prostředí na vznik nerovností, především mezi ženami a muži, a aby při přípravě návrhů nových politik v oblasti změny klimatu a udržitelnosti životního prostředí zajistila prosazování

rovných práv pro ženy;

46. vyzývá Komisi a členské státy, aby předložily ukazatele s cílem posoudit důsledky projektů a programů z genderového hlediska a současně v zájmu dosažení ekologického hospodářství prosazovaly hledisko pohlaví a hledisko rovnosti v environmentálních strategiích;
47. vyzývá Komisi, aby vzala v úvahu zejména skutečnost, že přístup k čisté vodě je pro ženy a dívky v mnohých zemích světa velmi důležitý, protože jsou to právě ony, kdo je velmi často zodpovědný za zásobování domova čistou vodou; zdůrazňuje, že je rovněž důležité využívat poznatky původního ženského obyvatelstva o místních ekosystémech;
48. žádá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost skutečnosti, že příležitosti žen budovat kariéru v ekologickém hospodářství v mnoha zemích stále značně omezuje sociální podmiňování a patriarchální modely a že ženy nezískávají přístup k informacím, odborné přípravě a technologiím, jež jsou pro přístup do tohoto odvětví nezbytné;
49. vyzývá Komisi, aby věnovala pozornost především skutečnosti, že miliardy osob jsou naprosto závislé na biomase jako na zdroji energie; děti a ženy trpí zdravotními problémy, neboť biomasu sbírají, zpracovávají či používají; zdůrazňuje, že jsou proto nutné investice do účinnějších a obnovitelných zdrojů energie;
50. požaduje, aby byl důkladně posouzen dopad multilaterálních a bilaterálních obchodních dohod projednávaných mezi EU a třetími zeměmi z hlediska klimatu, rovnosti mezi pohlavími a udržitelnosti, a vyzývá Komisi, aby jasně podpořila řešení problematiky změny klimatu jakožto součásti pomoci v oblasti obchodu a jiných druhů příslušné rozvojové pomoci;
51. vyzývá Komisi, aby vypracovala program na přenos moderních technologií a poznatků, které mohou rozvojovým zemím a regionům pomoci přizpůsobit se změnám životního prostředí;
52. zdůrazňuje, že při vytváření strategií boje proti změně klimatu je třeba se zaměřit na genderové nerovnosti v oblasti přístupu k prostředkům, jako jsou například mikroúvěry, úvěry, informace a technologie;
53. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi a vládám členských států.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

V této zprávě se kladou na stejnou úroveň ekologické hospodářství a udržitelné hospodářství, jež zahrnuje hospodářství udržitelné sociálně a ekologicky. Tím se samozřejmě rozumí i rovnost žen a mužů. Ekologické či udržitelné hospodářství je systém, v jehož rámci se zachovává produkční kapacita ekosystémů (únosnost zatížení planety) a zároveň se vytváří společnost, v níž jsou uspokojeny základní potřeby všech osob. K hospodářskému rozvoji v rámci ekologického hospodářství tudíž dochází v mezích toho, co příroda může snést, a je zabezpečeno spravedlivé rozdělení zdrojů mezi lidmi, mezi ženami a muži a mezi generacemi.

Podstata ekologického hospodářství spočívá v tom, že potřebám planety a lidí se přisuzuje největší důležitost, a jeho cílem je vytvořit udržitelnou společnost účinně využívající zdroje, která je zdravá a do níž jsou začleněny všechny osoby bez ohledu na pohlaví, věk, etnický původ, barvu pleti, sexuální orientaci, zdravotní postižení nebo životní názor.

Podíl účasti žen a mužů na rozhodování v oblasti politiky a hospodářství je velmi nevyvážený. Tato nevyváženost mezi pohlavími narušuje legitimitu politického rozhodování, neboť demokracie vychází z toho, že zvolení představitelé by měli představovat průřez obyvatelstvem. Rovná účast na politickém rozhodování a na ekologickém hospodářství je nezbytná pro to, aby zájmy žen byly zohledňovány ve stejné míře, v jaké se v současnosti zohledňují zájmy mužů. Pro odstranění této nevyváženosti je zapotřebí, aby státy přijaly přiměřená opatření, například aby zavedly kvóty, které jsou pro dosažení vyváženějšího zastoupení mužů a žen v politice a v ekologickém hospodářství nezbytné.

Trvale udržitelná spotřeba

Současný hospodářský systém nezohledňuje skutečnost, že přírodní zdroje jsou omezené. Stálý růst je považován za samozřejmost. Dříve nebo později to však povede k selhání, neboť k výrobě každého produktu nebo poskytnutí služby jsou třeba různé další přírodní zdroje (voda, energie, kovy atd.). Výsledkem produkce a spotřeby je vytváření odpadů a znečištění, které se postupně dostávají do našich ekosystémů. Schopnost ekosystému zmírnit účinky odpadů, nějakým způsobem s nimi naložit a přizpůsobit se změně situace má své jasně dané hranice. Pokud tyto hranice překročíme, mohlo by dojít k tomu, že důležité služby ekosystému již nebudou dále fungovat. Jsou to služby, které tvoří podstatu naší existence a dobrých životních podmínek. S cílem předejít takové situaci je třeba změnit systém hospodářství tak, aby se čerpání přírodních zdrojů uskutečňovalo takovým tempem, při kterém bude možná obnova a nová produkce. Takovou cestou je přechod na ekologické hospodářství.

Ekologické hospodářství však vyžaduje i udržitelné hospodaření s lidskými zdroji či sociální udržitelnost. To znamená větší rovnováhu mezi chudými a bohatými, mezi ženami a muži. V současnosti je náš vliv na přírodní zdroje – takzvaná ekologická stopa – o mnoho větší v bohatých zemích ve srovnání se zeměmi chudými. Pokud by všichni lidé žili tak, jako žijí například občané Švédska, potřebovaly bychom tři planety Země, abychom pokryli čerpání zdrojů. Taková nevyváženost je nepřijatelná.

Hospodářský systém přináší různé druhy krizí: finanční krizi, selhání ekosystému či změnu

klimatu. To přispívá k oslabování systému sociálního zabezpečení a ke zhoršování dobrých životních podmínek. V případě, že je společnost krizí zasažena, přijímají se úsporná opatření v oblasti dobrých životních podmínek, což má za následek zhoršení úrovně vzdělávání, zdraví, sociální péče, snížení důchodů a nedostatek bydlení. Tato úsporná opatření nejvíce postihují nejchudší obyvatele, kteří nemají možnost tento nedostatek zmírnit úsporami, soukromým pojištěním a podobně. 70 % z 1,3 miliardy osob, které žijí za méně než 1 dolar na den, jsou ženy. Krize tudíž ve společnosti vytvářejí ještě větší nerovnováhu.

Přesto je třeba zdůraznit, že rozvoj chudých zemí s větší spotřebou a lepšími životními podmínkami je důležitý pro dosažení lepší rovnováhy mezi světovými zeměmi a skupinami obyvatel. Omezení rozvoje nejchudších zemí není aktuální. Ekologické hospodářství tedy nemůže být udržitelné, pokud se k otázce globálního přerozdělování nezačne přistupovat vážně.

Ženy a muži mají kvůli rozdílným genderovým rolím odlišné vzorce spotřebitelského chování a k zatěžování životního prostředí přispívají různě. Muži například spotřebují více masa a mnohem častěji jezdí autem. Rozdílné spotřebitelské chování žen a mužů je součástí utváření identity a posílení genderové identity. Spotřeba je často stavěna na úroveň štěstí, úspěchu a požitku, a představuje proto pro spotřebitele odměnu. Spotřebitelské preference tedy nejsou vůbec racionální. Postoje se tak vytvářejí v souvislosti s požitkem a touhou naplnit určitý druh identity, což často úzce souvisí se sexualitou a pohlavím.

Produkty, které lákají spíše muže, jsou často energeticky náročné a vysoce technologické. V případě žen se na seznamu spotřebitelských produktů nachází na prvních místech zejména oděvy. Další rozdíl v rámci spotřebitelského chování mezi pohlavími souvisí s odlišnou výší příjmu. Muži všeobecně vydělávají více než ženy, a mají proto širší možnosti více spotřebovat. Se zvyšujícím se příjmem a zlepšujícími se životními podmínkami vynakládá jednotlivce finanční prostředky na věci, které šetří čas, neboť čas je daný. To má často vliv na životní prostředí. Při posuzování různých alternativ se čas dává do souvislosti s náklady, a protože náklady spojené s tlakem na životní prostředí jednotlivce nezatěžují, zvolená alternativa často přináší ještě větší environmentální zátěž.

Existuje názor, že ženy jsou od přírody starostlivější a ohleduplnější k životnímu prostředí než muži. Přijmout tento druh postoje k otázce rozdílů ve spotřebitelském chování mezi pohlavími je problematické, neboť se tím oslabuje možnost nalezení řešení.

Pokud hovoříme o ekologickém a udržitelném hospodářství, samozřejmou součástí jeho vymezení je i větší rovnost. Pojem rovnost patří do koncepce trvalé sociální udržitelnosti. Současný hospodářský systém má jeden nedostatek – určité výrobky a služby nejsou vůbec doceněny. Jde o činnosti, které často vykonávají ženy. To se týká například hlídání dětí, přípravy pokrmů, pěstování plodin, přinášení vody apod. Tyto činnosti se v hospodářství naprosto ztrácejí. Přesto ženy investují většinu toho, co si v rámci placené činnosti vydělají, zpět do místní společnosti. Úloha žen je proto důležitá a je třeba ji více zviditelnit. Z toho důvodu je nutné plánování rodiny, zajištění péče o děti a sdílená rodičovská péče, aby ženy měly volný čas a mohly se podílet na rozvoji společnosti.

V současnosti žije mnoho žen v patriarchálním systému, ve kterém mají ženy mnohem menší práva než muži. Nemohou například vlastnit půdu, vzít si půjčku, nemají právo na využívání přírodních zdrojů, právo na vzdělání, přístup k zdravotní péči ani přístup k různým

technologickým prostředkům. Jde o systém, kde jsou všechny možnosti těchto žen vymanit se z dané situace oslabeny.

Trvale udržitelná doprava

Je důležité vytvořit trvale udržitelné dopravní systémy, které berou stejný ohled na potřeby mužů i žen, pokud jde o dopravu, a které mají zároveň malý dopad na životní prostředí. Je třeba, aby členské státy omezily vliv odvětví dopravy na životní prostředí a oblast energetiky a zároveň podpořily rovnost prostřednictvím opatření na zvýšení přístupu k IT a územnímu plánování spolu s efektivnější dopravou. Pokud je díky lepšímu přístupu k IT technologiím možné komunikovat bez potřeby přesouvat se, a to prostřednictvím plánování hustého osídlení a správného využívání životního prostředí, vede to k vytvoření společnosti využívající účinnější dopravu a s nižší spotřebou energie. Více osob by pak mělo možnost přesouvat se z místa na místo pěšky nebo na kole, což je způsob dopravy, který je vhodný nejen pro ženy, ale i pro všechny osoby s nízkými příjmy.

Už dlouho se mnoho lidí shoduje na tom, že je zapotřebí prosadit udržitelnější způsob dopravy. V praxi se toho však mění poměrně málo. Proto je na čase zavést v oblasti dopravy hierarchii, jež bude jasně stanovovat, které druhy dopravy mají být v zájmu dosažení všeobecných cílů v oblasti životního prostředí a dopravy upřednostněny. Hierarchie dopravy bude vycházet ze skutečnosti, že člověk se v případě problému s komunikací nebo dopravou vždy snaží vybrat si první možnost řešení a postupuje v tomto pořadí: 1) IT a širokopásmové připojení, 2) územní plánování s efektivní dopravou, 3) přesouvání se pěšky nebo na kole, 4) veřejná doprava, a to v první řadě autobusy, tramvaje a vlaky na pohonné hmoty z obnovitelných zdrojů, a ve druhé řadě veřejné dopravní prostředky na fosilní paliva, 5) námořní doprava, 6) silniční doprava.

Jedním z nejdůležitějších opatření na cestě k ekologickému hospodářství je výrazné posílení místní a regionální veřejné dopravy a zároveň podpora každodenní situace žen a jejich možností přemísťovat se. Posílená veřejná doprava by umožnila využívat ve větší míře ekologicky udržitelný systém dopravy i mužům, což je pozitivní, neboť je nevyhnutelné, aby muži ve větší míře změnili svoje vzorce chování a svůj zvyk používat automobil tak často, jako je tomu dnes. Současně je třeba zohlednit skutečnost, že ženy i muži vnímají veřejné prostředí rozdílně a jejich vnímání je založeno na rozdílném posuzování rizik. Je tedy nutné odstranit prostředí, které není bezpečné, jako například tmavé tunely či přechody pro chodce, a zvýšit tím pocit bezpečí, zejména u žen.

Oblast dobrých životních podmínek a zelená pracovní místa

Na pracovním trhu nevládne v současnosti mezi ženami a muži rovnoprávnost. Existuje riziko, že ženy nebudou v budoucnosti na nových zelených pracovních místech dostatečně zastoupeny. Z toho důvodu je třeba přijmout opatření na zabezpečení přístupu žen k zeleným pracovním místům, například v oblasti dopravy, stavebnictví či výroby. Je důležité, aby se ve všech zemích v rámci vzdělávání a profesního rozvoje v oblasti zelených pracovních míst kladl důraz na rovnost pohlaví.

Pod pojmem zelená pracovní místa se rozumí i administrativní činnost a práce v soukromém či veřejném sektoru služeb, která je prospěšná pro životní prostředí, neboť na něj má jen malý škodlivý vliv. Existují oblasti, v nichž ženy pracují ve větších počtech než muži, což by mělo

vést k přijetí opatření na zvýšení podílu mužů v těchto odvětvích. Jedná se například o administrativní pracovníky, úředníky, ale ve velké míře i o osoby působící ve školství či v oblasti sociální péče.

Vzdělání vždy hrálo v rozvoji společnosti důležitou úlohu. Je tedy důležité ho tomuto rozvoji přizpůsobit. Vychovávat současné a budoucí generace v duchu udržitelné společnosti je proto na cestě k udržitelnému rozvoji společnosti rozhodující. Je třeba vyzdvihnout odborné znalosti, jakož i hodnoty, jako je demokracie, rovnoprávnost, dodržování základních lidských práv a ohleduplnost k přírodě.

Udržitelná politika v mezinárodních vztazích

Nejméně rozvinuté země mají velký potenciál uspět a dokonce mít vedoucí úlohu v rozvoji směřujícím k ekologickému hospodářství. To souvisí se skutečností, že už v současnosti v těchto zemích existuje nízkouhlíková výroba a jejich obyvatelé vedou takový životní styl, který nemá tak škodlivý vliv na životní prostředí a klima jako v bohatém světě. Přeorientování se na ekologické hospodářství vyžaduje politické reformy a nástroje řízení, mechanismy financování a pravidla pro obchodování. Je však potěšující, že v mnoha těchto zemích už se přijímají důležitá rozhodnutí v zájmu dosažení ekologického hospodářství, vedoucí správným směrem. V mnoha zemích s nízkými nebo průměrnými příjmy se v čím dál větší míře vyvíjí daňový systém, v němž se zdaňuje činnost a výrobky s negativním vlivem na životní prostředí. Navzdory tomu se však velká část zahraničních finančních prostředků investuje do environmentálně škodlivých činností, jako je například těžba ropy, zemního plynu a nerostných surovin, a velmi malý podíl se investuje do výrobních odvětví a udržitelných infrastrukturních projektů, které jsou důležité pro rozvoj těchto zemí. Důležitým krokem je proto nasměrovat investice do projektů, jež jsou z dlouhodobého hlediska udržitelné, t.j. v souladu s rozvojem směrem k ekologickému hospodářství. EU stojí v tomto ohledu před důležitým úkolem namířit svoji rozvojovou politiku takovým směrem, aby byly dosaženy sociální a ekologické cíle.

V rámci příprav na přeorientování musí tyto země získat přístup k technologiím – tato potřeba vyplývá z rozvoje směrem k nízkouhlíkovému hospodářství šetrnému k životnímu prostředí. Jsou to zejména technologie ulehčující práci v odvětví zemědělství a lesního hospodářství, chovu zvířat, zásobování energií, nakládání s odpady a dopravy. V těchto oblastech působí většinou ženy. Ulehčení práce v těchto odvětvích by tak mohlo zlepšit situaci žen tím, že budou mít volný čas, a budou tak moci naplňovat své potřeby a podílet se na společenském životě.

Pro umožnění přístupu k příslušným technologiím a jejich rozvoji jsou zásadní Inovace a dostupné informace. Rozvoj ekologických technologií, jejich přijetí a přizpůsobení pro případ domácího použití a dokonce i vývozu do rozvojového světa vyžaduje mezinárodní spolupráci, součinnost, výzkum a rozvoj. V tomto směru je nanejvýš důležité omezit platnost patentů, a ulehčit tak využívání již nyní dostupných technologií a inovací.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	10.7.2012
Výsledek konečného hlasování	+ : 21 - : 4 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Andrea Češková, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Angelika Werthmann, Marina Yannakoudakis, Inês Cristina Zuber
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Mariya Gabriel, Kent Johansson, Christa Kläß, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Ana Miranda